

EKSPORT FRA VESTFOLD I 2017

VIKTIGSTE EKSPORTMARKEDER OG BETYDNING FOR SYSSELSETTING

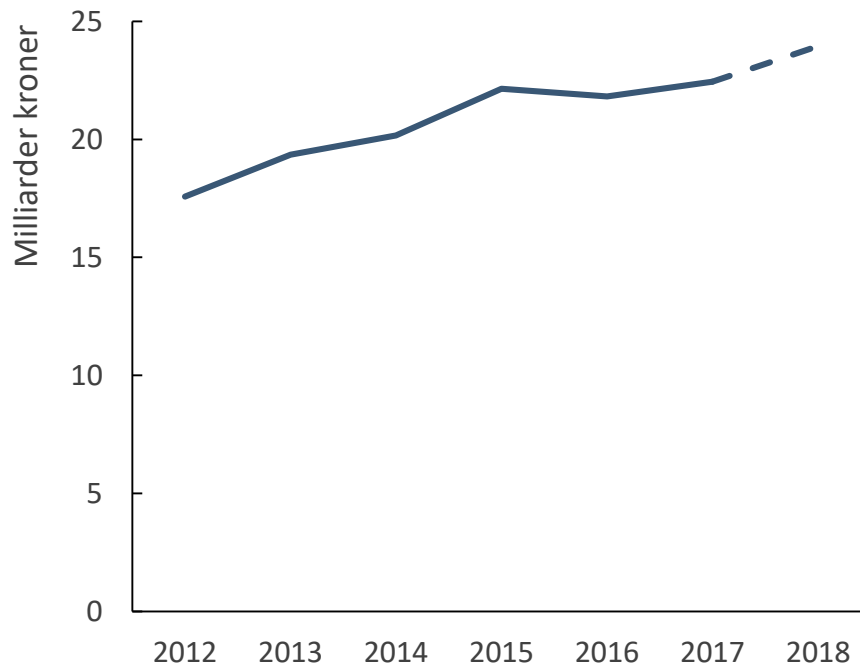
Total eksport utenom olje og gass fra Vestfold var i 2017 på om lag 22 milliarder kroner. Etter en utflating i eksporten i etterkant av 2014, har eksporten igjen tatt seg opp. Basert på utvikling i eksport hittil i 2018, anslår vi at eksporten i 2018 vil overstige nivåene fra 2015.

Menons beregninger viser at eksporten fra Vestfold la grunnlaget for om lag 14 000 arbeidsplasser i Norge i 2017.

Eksporten i Vestfold er konsentrert om kraftbasert industri og prosessindustrien. Eksporten fra Vestfold innen denne næringen er på om lag 8 milliarder kroner. I tillegg har Vestfold også betydelig eksport fra maritim næring, som inkluderer leverandørindustrien til olje og gass, som også eksporterte for nesten 8 milliarder kroner i 2017.

Figur 1: Vestfold. Eksportutvikling. 2012 til 2018.

Kilde: SSB og Menon Economics 2018

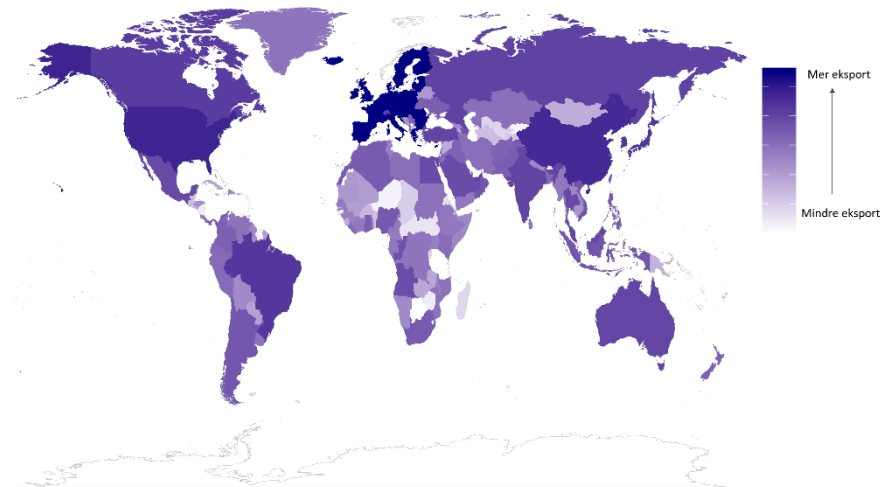

Om lag 64 prosent av total eksport fra Vestfold i 2017 gikk til EU/EØS. Litt over 10 prosent av eksporten gikk til Storbritannia. Figuren viser eksporten fordelt på EU/EØS og andre land i verden.

Alle kommunene i Vestfold eksporterer. Målt i total eksport, er det Sandefjord som eksporterer mest. Eksportintensiteten, målt ved eksport per sysselsatt i privat sektor, er mer spredt, men er høyest i Holmestrand.

Figur 2: Verdenskart over eksport fra Vestfold i 2017

Kilde: SSB og Menon Economics 2018

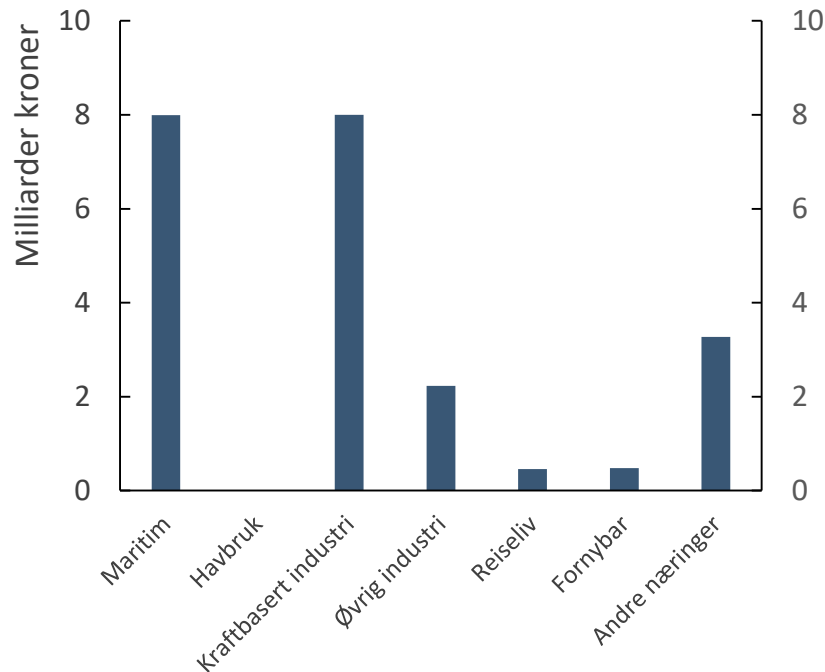
Eksport fordelt på næringer og land

Eksporten fra Vestfold er konsentrert om kraftbasert industri, som inkluderer prosessindustrien.

Som det går frem av figuren var både eksporten fra maritim næring inkludert leverandørindustrien til olje og gass og fra kraftbasert industri på om lag 8 milliarder kroner i 2017.

Metode for måling og beregning av næringsfordelt eksport er vist i vedlegg 1 til rapport om eksport på nasjonalt nivå, «Fylkes- og kommunefordelt eksport i 2017. Betydning for sysselsetting».

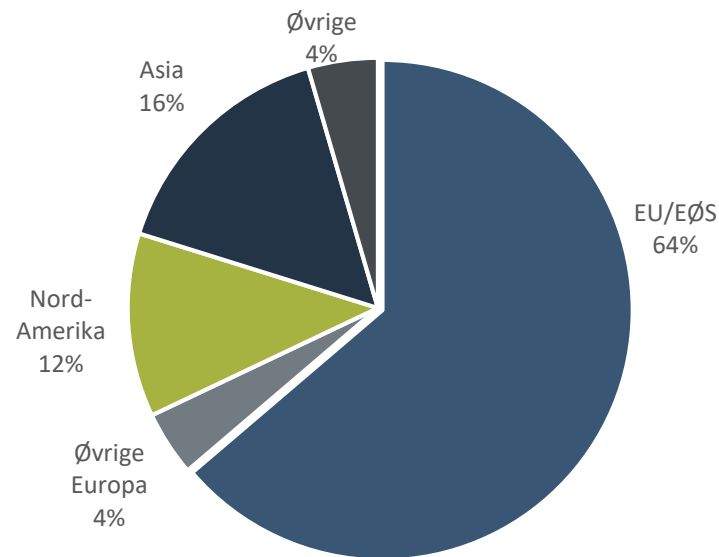
Figur 3: Næringsfordelt eksport fra Vestfold i 2017. Kilde: SSB og Menon Economics 2018

Eksporten fra Vestfold var i 2017 konsentrert om EU/EØS-området. Nesten to tredjedeler av eksporten fra Vestfold var i 2017 konsentrert om det europeiske indre marked.

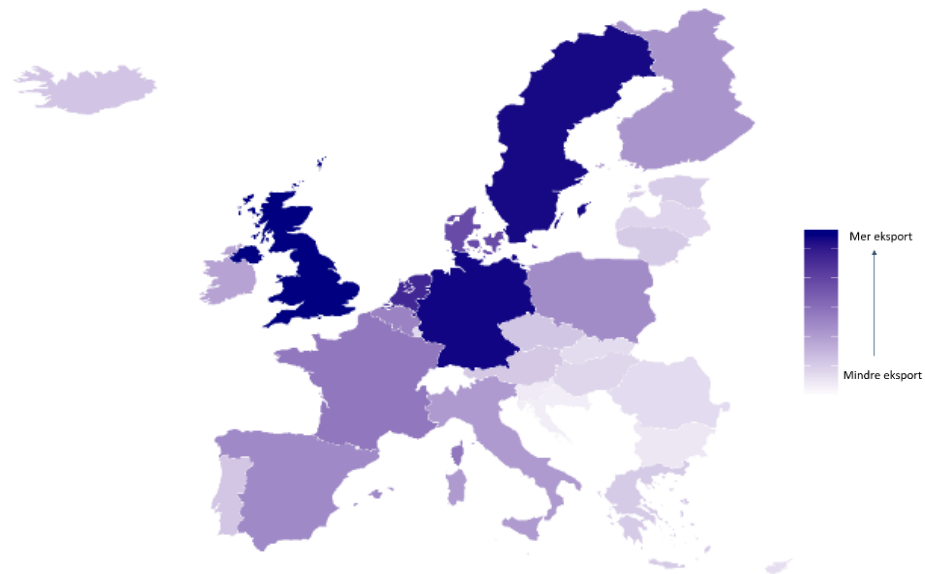
Som det går frem av figuren er det også vesentlig eksport til Nord-Amerika og Asia, men disse markedene er betydelig mindre sammenlignet med eksporten til EU/EØS.

Figur 4: Eksport i Vestfold fordelt på viktigste geografiske eksportmarkeder i 2017. Kilde: SSB og Menon Economics 2018

Tabellen viser eksporten fra Vestfold fordelt på land i det europeiske indre marked. Som det går frem av tabellen og kartet, er det særlig Tyskland, Storbritannia og Sverige eksporten fra Vestfold gikk til i 2017.

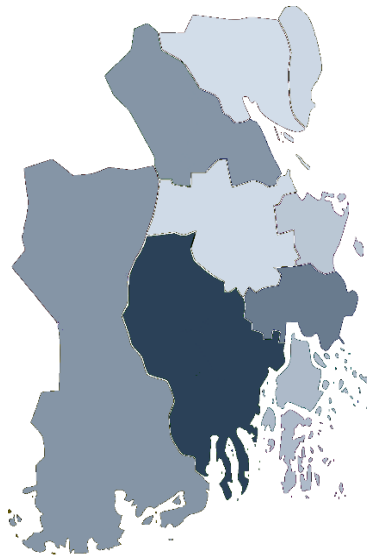
Figur 5: Eksport fra Vestfold til det indre marked fordelt på viktigste eksportland. Kilde: SSB og Menon Economics 2018

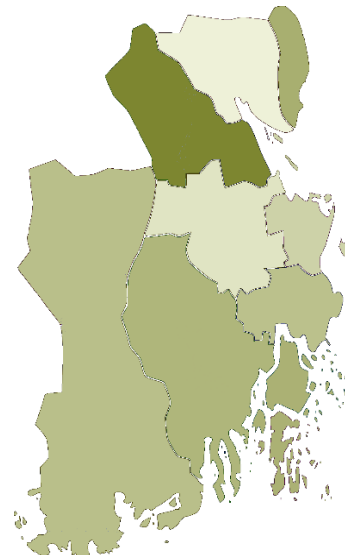
Land								
Eksport i mrd. kroner	2,3	2,3	2,4	1,9	1,1	0,7	0,5	3,3

Alle kommunene i Vestfold eksporterer

Figur 6: Total eksport i Vestfold i 2017 fordelt på kommuner. Kilde: SSB og Menon Economics

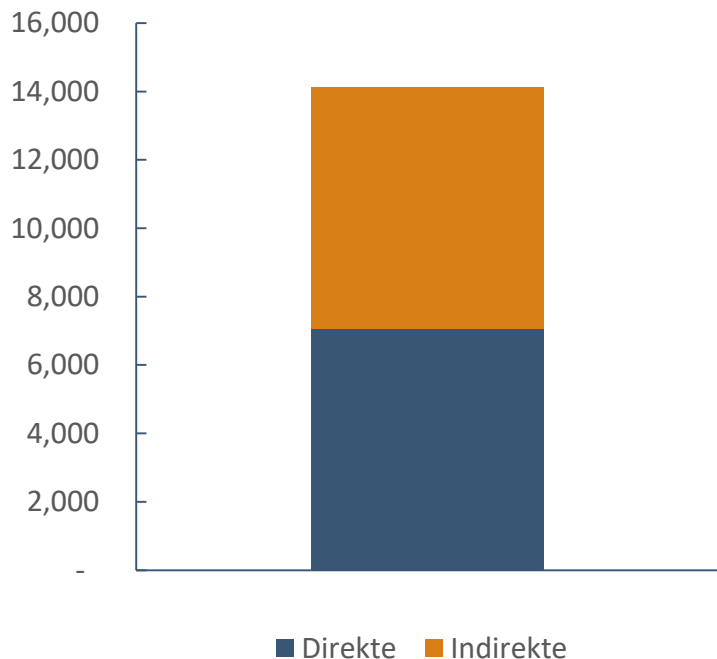

Figur 7: Eksport per sysselsatt i Vestfold i 2017 fordelt på kommuner. Kilde: SSB og Menon Economics

Figuren til venstre viser eksport fordelt på de ulike kommunene i Vestfold. Som det går frem av figuren, er eksporten særlig stor fra Sandefjord. Eksportintensiteten, målt ved kommunens eksport per sysselsatt i privat sektor, er derimot høyest i Holmestrand og Svelvik.

Figur 8: Totale sysselsettvirkninger av eksport i Vestfold i 2017. Kilde: Menon Economics 2018

Aktivitet i næringslivet legger grunnlag for velferd og sysselsetting. Når bedrifter produserer varer og tjenester for eksport, kjøper de varer og tjenester fra andre bedrifter. Eksporten legger derfor grunnlag for sysselsetting ikke bare i eksport-bedriftene, men også i leverandørbedriftene til eksportbedriftene.

Figuren viser sysselsettvirkninger av Vestfolds eksport i 2017. Beregningene er gjort i ITEM, som er Menons ringvirkningsmodell. Eksporten fra Vestfold legger grunnlag for om lag 14 000 arbeidsplasser. Om lag halvparten er sysselsatt i eksportbedriftene og de resterende i leverandørene til eksportbedriftene og deres underleverandører. De indirekte virkningene gjennom leverandører fordeler seg på Vestfold og andre norske fylker. I tillegg til sysselsetting i næringslivet, legger eksporten fra Vestfold også grunnlag for sysselsetting i offentlig sektor gjennom at det betales skatter og avgifter. Denne effekten er ikke beregnet.

Norsk næringsliv er omstillingsdyktig. Omstillingen i norsk næringsliv i etterkant av oljeprisfallet i 2014 er en tydelig illustrasjon på dette. Om eksporten skulle falle vil ikke sysselsettingen falle lineært med eksporten. Som følge av omstillingsevne vil reduksjon i et geografisk eller tematisk marked medføre at bedriftene vrir seg mot andre geografiske og tematiske markeder.

Videre vil bedriftene også ønske å beholde ansatte i omstillingsperioder. Ved behov for omstilling reduseres derfor overskuddet i bedriftene før antallet ansatte reduseres.

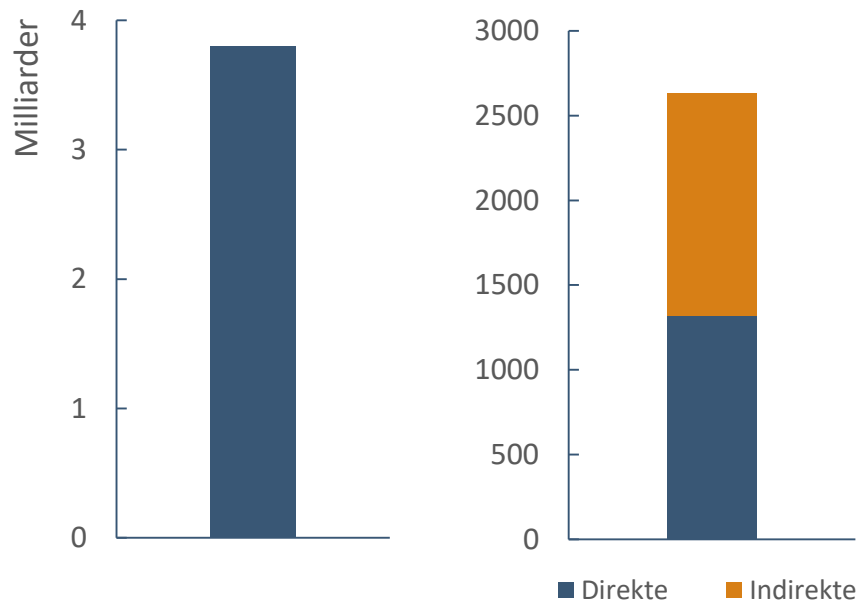
Sist men ikke minst, er det ikke gitt at en økning i eksporten nødvendigvis medfører en økning i sysselsettingen. Når oppdragsmengden øker, løses dette ofte ved at man utnytter maskiner til det maksimale, samtidig som man søker å øke effektiviteten i arbeidsprosessene. Deler av eksportinntekten slår da ut i økt lønn snarere enn økt antall arbeidsplasser. Vi sier derfor at eksporten legger grunnlag for sysselsetting – den skaper den ikke.

Ringvirkningsanalyser vil alltid være beheftet med usikkerhet. Sysselsettingseffektene er beregnet med bakgrunn i forholdet mellom omsetning og sysselsetting i en gjennomsnittlig bedrift, og hvor store innkjøp de i gjennomsnitt gjør fra sine underleverandører. Vi vet imidlertid at det er betydelige forskjeller i hvordan bedrifter er organisert og hvor mye de kjøper fra leverandører.

Denne usikkerhet vil især være relevant når vi beregner effekter på kommunenivå. Bakgrunnen for dette er at det kan være betydelig forskjell på hvordan bedriftene i den enkelte kommune er organisert og gjennomfører sine innkjøp og det nasjonale gjennomsnittet, som ligger til grunn for beregningene for kommunen.

Figur 9: Total eksport fra Tønsberg i 2017 (venstre) og sysselsettingsvirkninger av eksporten (høyre).

Kilde: SSB og Menon Economics

Tønsberg kommune

Eksporten fra Tønsberg er ifølge Menons beregninger på i underkant av 4 milliarder kroner.

Eksporten legger ifølge Menons beregninger grunnlag for litt over 2 600 arbeidsplasser på nasjonalt plan. Om lag halvparten av disse er i eksportbedriftene, mens de resterende er hos leverandørene til eksportbedriftene og deres underleverandører.